

ZNANSTVENA KOMUNIKACIJA

Matko Marušić, Ana Marušić

Sveučilište u Splitu

Znanstvena komunikacija ima neformalna ali vrlo čvrsta pravila. Opće značajke su joj jednostavnost, jasnoća i profesionalnost (pristojnost). U znanosti su svi „jači“ od Vas, jer Vi trebate njih a ne oni Vas, pa je dobro biti suzdržan i pristojan i kad bi pravdo-ljubiv čovjek htio i imao pravo i štogod žešće reći.

U znanstvenom članku građa je najvažnija. Članak ima četiri najvažnija dijela: Uvod, Metode, Rezultate i Raspravu (engl. kratica IMRaD), koji odgovaraju postupku dokazivanja znanstvene hipoteze. Te se sheme treba strogo držati.

Kad šaljete svoj rad u časopis pišete pismo uredniku. U njemu treba skromno reći zašto bi on rad trebao objaviti, držeći na pameti da urednik ima sljedeće kriterije: 1) da je rad namijenjen čitateljima njegova časopisa, 2) da je rad zanimljiv, 3) da je tema aktualna i 4) da je rad dobro napravljen (nutarnja valjanost).

Odgovor na recenzije ide uredniku, ali kadšto ga on prosljeđuje recenzentima pa i na to treba misliti. Treba a) taksativno odgovoriti svakom recenzentu na svaku primjedbu (pod brojevima). Za svaku primjedbu treba zahvaliti i reći da je korisna. Ni kad niste suglasni s nekom primjedbom ne smijete to reći, nego se treba izvući nekom frazom, po mogućnosti citirajući neki rad koji na neki način podržava Vaš postupak. Na kraju treba reći da će Vam biti drago popraviti i ako recenzent(i) budu imali još primjedaba. b) U tekstu članka treba označiti (podcrtati ili zažutjeti) sve promjene koje ste napravili.

U načelu su recenzije uvijek dobrodošle. Neiskusni autori se često ljute na primjedbe (koje znaju biti i dosta bolne), ali uvijek pomislite da onaj tko Vam je to prigovorio ipak vidi članak svojim očima, kako stručnim tako i čitateljskim.

Usmena prezentacija ima jednostavno pravilo da slike ili plakat (poster) trebaju imati što manje teksta. Slike i tablice moraju biti samorazumljive. I kad se ne traže recenzije, uvijek ih zatražite od (strogih) kolega. Probno napravite prezentaciju pred nekim

(ne mora biti stručno važan); ako ta osoba „ništa“ ne razumije prezentacija nije dobra. To vježbanje nije ugodno, ali jako koristi, iznenađujuće jako.

Vježbanje prezentacija vrlo je važno radi mjerenje vremena koje Vam za nju stoji na raspolaganju. Neiskusni znanstvenici i samodopadni profesori govore dulje nego je propisano, a to se smatra nepri- stojnim i nestručnim. Iznenadit ćete se koliko brzo vrijeme isteče!

Odgovaranje na pitanja treba biti kratko, jasno i pristojno, čak i kad Vas kritiziraju. Nemojte se prepirati, čak ni predugo dokazivati da ste u pravu; iskoristite prigodu da naglasite najvrjedniji dio svojega rada. Držite mikrofon 8-10 cm od usta.

Iako bi to malo tko neiskusno pomislio, neformalne usmene rasprave(razgovori) nisu nimalo lakše od službenih. Tu se uvijek nađe ljudi koji se prave važni, a kadšto i jesu važni. Ne mašite rukama, ne dižite ton, ne hodajte, ne češite se, izvadite ruke iz džepova. Nije poželjno ni noge prekriziti. Sugovornika gledajte u oči, i kad govori i kad mu govorite. Ne otvarajte neznanstvene teme, napose ne privatne ili političke. Ne pričajte viceve, koliko god da se Vama sviđaju. Prije razgovora napravite plan što hoćete tim razgovorom postići. U načelu se u takvim razgovorima cilja na neki oblik suradnje, da dobijete stipendiju za posjet nekoj ustanovi, ili da surađujete na daljinu. Na posjete bez znanstvenoistraživačke svrhe ne ciljajte i nemojte ih prihvatiti ni kad Vam se nude. Pa to postignite, barem do razine da sugovornik shvati što ste mu htjeli reći. S druge strane, u neformalnim je razgovorima bolje slušati negoli govoriti, jer se barem nešto nauči. Kad ste sigurni da razumijete temu, dobro je postaviti neko potpitanje, što stručnije to bolje. Ono smije biti naivno, ali ne i glupo. Stranci u načelu mrze pušenje i sve teme osim ljepote prirode i vlastite znanosti.

Ne zaboravite plan što hoćete postići. Ako ništa ne želite postići, radije idite u šetnju u prirodi.